

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE) 2022/2586

z dnia 19 grudnia 2022 r.

w sprawie stosowania art. 93, 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii pomocy państwa w sektorze transportu kolejowego, żeglugi śródlądowej i transportu multimodalnego

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 109,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na mocy rozporządzenia Rady (UE) 2015/1588 ⁽²⁾ Komisja jest uprawniona do uznania w drodze rozporządzeń, że niektóre określone kategorie pomocy na rzecz przedsiębiorstw działających w różnych sektorach, takiej jak pomoc na ochronę środowiska, są zgodne z rynkiem wewnętrznym i nie są objęte wymogiem zgłoszenia przewidzianego w art. 108 ust. 3 Traktatu (zwanego dalej „wymogiem zgłoszenia”). Jednak rozporządzenie (UE) 2015/1588 nie obejmuje, między innymi, pomocy na rzecz wspierania transportu kolejowego i żeglugi śródlądowej, lub transportu multimodalnego zdefiniowanego w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 ⁽³⁾. Sektory te nabierają coraz większego znaczenia na poziomie Unii w kontekście Europejskiego Zielonego Ładu oraz strategii Komisji na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności ustanowionej przez Komisję odpowiednio w jej komunikatach z dnia 11 grudnia 2019 r. i 9 grudnia 2020 r.
- (2) Zgodnie z art. 93 Traktatu pomoc odnosząca się do transportu kolejowego, żeglugi śródlądowej i transportu multimodalnego, uznaje się za zgodną z Traktatami, jeżeli odpowiada potrzebom koordynacji transportu lub jeżeli stanowi zwrot za wykonanie pewnych świadczeń nierozzerwalnie związanych z pojęciem usługi publicznej.
- (3) Komisja zastosowała art. 93, art. 107 ust. 1 i art. 108 Traktatu w licznych decyzjach dotyczących niektórych kategorii pomocy państwa dla przedsiębiorstw działających w sektorach transportu kolejowego, żeglugi śródlądowej i transportu intermodalnego oraz opracowała wytyczne na potrzeby oceny niektórych kategorii pomocy państwa, które mają sprostać potrzebom związanym z koordynacją transportu. Z doświadczenia Komisji wynika, że tego rodzaju pomoc nie prowadzi do żadnych istotnych zakłóceń konkurencji, pod warunkiem że jest ona udzielana na podstawie otwartych, przejrzystych i niedyskryminujących procedur oraz że można ustanowić jasne warunki zgodności na podstawie zdobytego doświadczenia.
- (4) W związku z tym, w celu uproszczenia administrowania sprawami, w których zakłócenie konkurencji ograniczone jest do minimum, Komisja powinna być uprawniona do uznania w drodze rozporządzeń, że pomoc na rzecz koordynacji transportu lub stanowi zwrot za wykonanie pewnych świadczeń nierozzerwalnie związanych z pojęciem usługi publicznej, o której to pomocy mowa w art. 93 Traktatu, jest zgodna z rynkiem wewnętrznym i nie jest objęta wymogiem zgłoszenia.

⁽¹⁾ Opinia z 13 grudnia 2022 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1588 z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa (Dz.U. L 248 z 24.9.2015, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 1).

- (5) Pomoc państwa stanowiąca rekompensatę za wykonanie zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych w związku z usługami publicznymi w zakresie transportu pasażerskiego wchodzi już w zakres rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady (*), w tym gdy państwo członkowskie decyduje się stosować to rozporządzenie do publicznego pasażerskiego transportu wodnego śródlądowego oraz na krajowych wodach terytorialnych. Rekompensata z tytułu świadczenia usług publicznych w zakresie publicznego transportu pasażerskiego powinna zatem zostać wyłączona z zakresu niniejszego rozporządzenia.
- (6) Przyjmując rozporządzenia uznające niektóre kategorie pomocy za niepodlegające wymogom zgłoszenia zgodnie z niniejszym rozporządzeniem Komisja powinna określić: cel pomocy, kategorie beneficjentów, progi ograniczające pomoc, warunki regulujące kumulację pomocy oraz warunki monitorowania, a także powinna dołączyć wszelkie dalsze szczegółowe warunki w celu zapewnienia zgodności pomocy objętej niniejszym rozporządzeniem z rynkiem wewnętrznym.
- (7) Ważne jest, aby wszystkie strony mogły sprawdzić, czy pomoc przyznawana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami. Przejrzystość pomocy państwa ma zatem zasadnicze znaczenie dla prawidłowego stosowania postanowień Traktatu i prowadzi do lepszego przestrzegania przepisów, większej rozliczalności, wzajemnej oceny i ostatecznie do efektywniejszych wydatków publicznych. Z tego powodu każde z państw członkowskich powinno być zobowiązane do przekazywania podsumowań informacji dotyczących wdrożonej przez nie pomocy objętej rozporządzeniem przyjętym na podstawie niniejszego rozporządzenia. Aby zapewnić przejrzystość środków przyjętych przez każde z państw członkowskich, Komisja powinna publikować takie podsumowania.
- (8) Zgodnie z art. 108 ust. 1 Traktatu Komisja we współpracy z państwami członkowskimi stale bada wszystkie istniejące systemy pomocy. W tym celu oraz aby zapewnić możliwie największą przejrzystość i odpowiednią kontrolę, każde z państw członkowskich powinno rejestrować i zestawiać informacje na temat stosowania przyjętych przez Komisję rozporządzeń przyjętych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Co najmniej raz w roku każde z państw członkowskich powinno przekazywać Komisji sprawozdanie ze stosowania takich rozporządzeń. Dostęp do tych sprawozdań powinny mieć wszystkie pozostałe państwa członkowskie.
- (9) Przed przyjęciem zgodnie z niniejszym rozporządzeniem rozporządzeń Komisja powinna umożliwić wszystkim zainteresowanym osobom i organizacjom zgłaszanie uwag w celu zebrania możliwie jak najbardziej kompleksowych i reprezentatywnych informacji zwrotnych. W tym celu Komisja powinna publikować projekty takich rozporządzeń.
- (10) Równocześnie z publikacją projektu rozporządzenia na podstawie niniejszego rozporządzenia należy konsultować się z Komitetem Doradczym ds. Pomocy Państwa ustanowionym na mocy rozporządzenia (UE) 2015/1588. Jednakże w trosce o zapewnienie przejrzystości ten projekt rozporządzenia należy także opublikować na stronie internetowej Komisji.
- (11) Kontrola przyznawania pomocy dotyczy różnorodnych i mających złożony charakter kwestii natury faktycznej, prawnej i ekonomicznej występujących w stale zmieniającym się środowisku. Komisja powinna zatem regularnie prowadzić przegląd kategorii pomocy, które nie powinny podlegać wymogom zgłoszenia. W tym celu Komisja powinna co pięć lat przedkładać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny stosowania niniejszego rozporządzenia,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Wyłączenia grupowe

1. Komisja może przyjąć, z zastrzeżeniem art. 5 niniejszego rozporządzenia, rozporządzenia uznające, że następujące kategorie pomocy w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu są zgodne z rynkiem wewnętrznym i nie podlegają wymogom zgłoszenia określonego w art. 108 ust. 3 Traktatu:

a) pomoc na rzecz koordynacji transportu;

(*) Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 1).

- b) pomoc na zwrot za wykonanie pewnych świadczeń nierozzerwalnie związanych z pojęciem usługi publicznej, z wyłączeniem rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych w związku z usługami publicznymi w zakresie transportu pasażerskiego, objęta rozporządzeniem (WE) nr 1370/2007.
2. W rozporządzeniach przyjętych na podstawie ust. 1 określa się dla każdej kategorii pomocy:
- a) cel tej pomocy;
- b) kategorie beneficjentów;
- c) progi wyrażone jako:
- (i) intensywność pomocy w odniesieniu do zbioru kosztów kwalifikowalnych;
- (ii) maksymalne kwoty pomocy; lub
- (iii) maksymalny poziom wsparcia zapewnianego przez państwo lub z nim związanego, dla niektórych rodzajów pomocy, w przypadku których trudne może być precyzyjne określenie intensywności pomocy, o której mowa w ppkt (i), lub kwoty pomocy, o której mowa w ppkt (ii), w szczególności instrumentów inżynierii finansowej lub inwestycji finansowanych kapitałem wysokiego ryzyka lub instrumentów podobnego rodzaju, bez uszczerbku dla kwalifikowania danych środków w świetle art. 107 ust. 1 Traktatu;
- d) warunki regulujące kumulację pomocy; oraz
- e) zasady przejrzystości i monitorowania określone w art. 2.
3. Ponadto w rozporządzeniach przyjętych na podstawie ust. 1 można w szczególności:
- a) ustalać progi lub inne warunki dla zgłoszenia o przyznaniu pomocy indywidualnej;
- b) wyłączyć niektóre sektory z zakresu stosowania tych rozporządzeń;
- c) załączyć dalsze warunki dla zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym.

Artykuł 2

Przejrzystość i monitorowanie

1. Rozporządzenia przyjęte na podstawie art. 1 ust. 1 zawierają szczegółowe zasady mające zapewnić przejrzystość i monitorowanie pomocy.
2. W przypadku gdy państwo członkowskie wdraża programy pomocy lub pomoc indywidualną niepodlegające wymogom zgłoszenia na podstawie rozporządzeń przyjętych na podstawie art. 1 ust. 1, przekazuje ono Komisji podsumowania informacji dotyczących takiej pomocy. Komisja publikuje te podsumowania.
3. Każde z państw członkowskich rejestruje i zestawia wszelkie informacje dotyczące stosowania rozporządzeń przyjętych na podstawie art. 1 ust. 1. W przypadku gdy Komisja posiada informacje pozwalające sądzić, że rozporządzenie przyjęte na podstawie art. 1 ust. 1 nie jest prawidłowo stosowane, zainteresowane państwo członkowskie przekazuje Komisji wszelkie informacje, jakie uzna ona za niezbędne do oceny, czy pomoc udzielona na podstawie tego rozporządzenia spełnia wszystkie określone w nim warunki.
4. Co najmniej raz w roku każde z państw członkowskich przekazuje Komisji sprawozdanie ze stosowania rozporządzeń przyjętych na podstawie art. 1 ust. 1, zgodnie z określonymi przez Komisję wymogami szczegółowymi. Komisja umożliwia dostęp do tych sprawozdań wszystkim pozostałym państwom członkowskim. Komitet, o którym mowa w art. 5, raz w roku bada i ocenia te sprawozdania.

Artykuł 3

Okres ważności i zmiana rozporządzeń

1. Rozporządzenia przyjęte na podstawie art. 1 ust. 1 określają okres ich obowiązywania oraz przewidują okres przejściowy, jeżeli ich okres obowiązywania nie zostanie przedłużony w chwili ich wygaśnięcia.

2. W przypadku gdy rozporządzenie przyjęte na podstawie art. 1 ust. 1 jest uchylone lub zmienione nowym rozporządzeniem, takie nowe rozporządzenie przewiduje sześciomiesięczny okres przejściowy, aby umożliwić dostosowanie pomocy objętej uchylonym lub zmienionym rozporządzeniem.

Artykuł 4

Wysłuchanie zainteresowanych osób i organizacji

Przed przyjęciem rozporządzenia na podstawie art. 1 ust. 1 Komisja publikuje jego projekt, aby umożliwić wszystkim zainteresowanym osobom i organizacjom przedstawienie uwag w terminie ustalonym przez nią. Termin ten wynosi co najmniej miesiąc. W tym samym czasie Komisja publikuje ten projekt rozporządzenia na swojej stronie internetowej.

Artykuł 5

Konsultacje z Komitetem Doradczym ds. Pomocy Państwa

1. Komisja konsultuje się z Komitetem Doradczym ds. Pomocy Państwa ustanowionym rozporządzeniem (UE) 2015/1588 (zwanym dalej „komitetem”):
 - a) w tym samym czasie, gdy projekt rozporządzenia na podstawie art. 1 ust. 1 jest publikowany na podstawie art. 4; oraz
 - b) przed przyjęciem dowolnego rozporządzenia na podstawie art. 1 ust. 1.
2. Komisja konsultuje się z komitetem na posiedzeniu zwołanym przez nią za pomocą wiadomości elektronicznej. Do takiej komunikacji elektronicznej załączane są projekty i dokumenty, które mają zostać zbadane. Posiedzenie odbywa się nie wcześniej niż w terminie dwóch miesięcy od daty komunikacji elektronicznej. Okres ten może zostać skrócony w przypadku konsultacji, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, gdy jest to uzasadnione pilnym charakterem sprawy lub w przypadku przedłużenia okresu ważności rozporządzenia przyjętego na podstawie art. 1 ust. 1.
3. Przedstawiciel Komisji przedkłada komitetowi projekt środków, które mają być wprowadzone. Komitet przedstawia swoją opinię na temat takiego projektu w terminie ustalonym przez przewodniczącego komitetu stosownie do pilności sprawy, w razie potrzeby w drodze głosowania.
4. Opinię komitetu zapisuje się w protokole spotkania. Każde z państw członkowskich ma prawo zwrócenia się o wpisanie do protokołu spotkania jego stanowiska. Komitet może zalecić publikację opinii w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
5. Komisja bierze pod uwagę opinię komitetu i informuje komitet o zakresie, w jakim jego opinia została uwzględniona.

Artykuł 6

Sprawozdanie z oceny

Co pięć lat Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające stosowanie niniejszego rozporządzenia. Projekt tego sprawozdania przedstawiany jest najpierw do rozpatrzenia komitetowi.

Artykuł 7

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 19 grudnia 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
J. SÍKELA
